

Prio Religion 8

Lärraranvisning Textview

Verksnummer: 31642

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel:Prio Religion 8

Författare: Ole Högberg

ISBN: 978-91-523-0580-5

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	2
Till läsaren.....	3
Pedagogiska tips	4
Bildbeskrivningar	5

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Baksidestexten och bildförteckningen i boken är inte medtagen.
- Bilder som är viktiga för förståelse av texten eller gör läsningen roligare har återgetts i bildbeskrivningar eller infogats direkt i texten som anpassningar.
- Textrutor är borttagna och texten har gjorts om till brödtext och/eller listor.
- Bilder har flyttats på och mellan sidorna för att underlätta läsning.
- Text har i några fall flyttats från en sida till en annan för att underlätta läsningen.
- Felstavningar och liknande i förlagan har i vissa fall rättats.

Sidspecifika förändringar

83-86

Texten på uppslaget på sidorna 84-85 i förlagan ("Maximón – mayagud och helgon") har flyttats till sidorna 85-86. Texten på sidan 86 i förlagan har i flyttats till sidan 83.

111-115

Del av texten på sidan 114 (Hajj – Valfärden) har placerats på sidan 111.

133-136

Del av texten på sidan 136 (fram till stycket Urkunder) har placerats på sidan 133.

175-178

Del av texten på sidan 178 (fram till stycket Religion och samhälle) har placerats på sidan 175.

Till läsaren

Bilder som är viktiga för förståelse av texten eller gör läsningen roligare har återgetts i bildbeskrivningar.

Stavfel i förlagan har rättats.

Text och bilder har flyttats på några ställen för att underlätta läsning.

Baksidestexten är inte med.

Pedagogiska tips

- Kartor som kan vara användbara: Världskarta i tre delar: Ekvatorn och vändkretsarna, statsgränser, världsdelarna och haven. 830 x 430 mm (3xA3). Best. nr. 6577 318 :- (337 :-). Sydosasien A3, 4 kartor och 3 nycklar. Best. nr 6646 100 :- (106 :-).
- Städer, områden och gränser kan markeras på kartorna med hjälp av häftmassa, utklippta pappsilhuetter och vaxat snöre.
- Ritmuff kan med fördel användas för att tillgängliggöra de religiösa symbolerna på sidorna 16-17.

Bildbeskrivningar

6

Foto. Ett kyrktorn och en minaret (muslimskt bönetorn) tornar upp sig sida vid sida. Kyrktornet kröns av ett förgyllt kors, minareten av en månskära.

9

Korsord där de fem världsreligionerna Hinduism, Judendom, Kristendom, Islam och Buddhism ingår i det rödmarkerade begreppet Världsreligioner.

10

Stiliserad teckning där fyra stora träd växer på/ur en världskarta. Var och ett av dessa fyra träd representerar en eller flera religioner.

1. Europa, Afrika och västra Asien: Judendom, Kristendom, Islam.
2. Centrala och södra Asien: Hinduism och Buddhism.
3. Östra Asien: Konfucianism.
4. Japan: Shinto.

11

Foto. I förgrunden står en tonårsflicka som är klädd i en vit balklänning. Hon bär en liten hätta med pärlor på huvudet och håller en stor bukett med vita och röda rosor i ena handen. Hon kramas om av en annan flicka som är klädd i blus och jeans. I bakgrunden skymtar flera andra människor som deltar i utomhusfesten.

11

Två foton.

Till vänster: Glada studenter håller upp en banderoll med texten "Kunskap" tillsammans med ett årtal. De har prytt banderollen med lövruskor.

Till höger: En naken kille går över ryggarna på en lång rad med kor. Många män står bredvid och tittar på.

14

Världskarta. Olika religioners utbredning.

- Judendom: Israel (Förutom i Israel finns det även stora judiska befolkningsgrupper i storstäder i USA och Europa, t.ex. New York och Warszawa).
- Kristendom: Större delen av Nord- och Sydamerika, nästan hela Europa och stora områden i norra Asien, västra, södra och östra Afrika, delar av sydöstra Asien (Vietnam och Filippinerna). Oceanien (Australien, Nya Zeeland och Papua Nya Guinea).

- Islam: Norra, västra, centrala och delar av östligaste Afrika, större delen av Mellanöstern, Turkiet och länderna i Centralasien (länderna mellan Kaspiska havet i väster, Ryssland i norr, Pakistan och Indien i söder och Kina i öster), samt Bangladesh och Indonesien i södra Asien.
- Hinduism: Indien.
- Buddhism: Östra och sydöstra Asien.
- Shinto: Japan.
- Ursprungsreligioner: Områden i nordöstra Nordamerika och norra Sydamerika, södra Afrika med ön Madagaskar, stora områden i den nordligaste delen av Asien, samt områden i norra och sydvästra Australien.

16

Foto. En person bär en halsbandskedja med följande sju religiösa symbolerna:

- Symbolen för Yin och Yang
- En Torii (fristående portal) (Shinto)
- En Davidsstjärna (Judendom)
- Skrivtecknen för OM
- Månskärnan och stjärnan (Islam)
- En Buddhabild
- Ett kors

20

Teckning. Öppen mussla som innehåller en stor pärla.

21

Teckning. Kameleont som sitter på en gren (En kameleont är en sorts trädlevande ödla som kan skifta färg).

22

Foto. En tjej ligger på mage medan hon använder en laptop.

24

Foto. En gravid kvinna håller händerna över sin stora mage. Kvinnans högra hand bär symbolen för kvinnlighet i rött (ett kors med i cirkel i ena änden), den vänstra handen bär symbolen för manlighet i svart (en pil som utgår från en cirkel).

25

Foto. En kvinna med barnvagn går förbi en stor reklamaffisch där mannekänger gör reklam för kvinnliga underkläder.

25

Foto. Två manshänder som håller om varandra. Båda händerna bär vigselring.

26

Foto. En ung mans ansikte. Ansiktet bär ett antal påklitrade små foton som visar samme mans ansikte i olika situationer och roller (tillsammans med en flicka, iförd skidglasögon och hjälm m.m.).

27

Foto. En jeansklädd person bär ett bältesspanne med en Jesusbild.

27

Två röda kameleonten tittar på en grön kameleont.

28

Foto. I förgrunden sitter en anslagstavla med tidningsurklipp. En av rubrikerna lyder "Straffad - men förälder också".

I bakgrunden ett kök där två killar och en tjej sitter och dricker kaffe och läsk.

29

Foto. En flicka sitter framför en liten sjuarmad ljusstake där alla ljusen är tända. Hon tittar rätt in i ljuslågorna med tankfull min.

30

Foto. Benjamin Gerber står på ett torg i staden. Han är klädd i mörka kläder och har en liten kalott på huvudet. Över axlarna bär han en lång vit sjalett med svarta tvärränder.

31

Teckning. En pojke läser i en bokrulle. Han bär kalott på huvudet och en lång sjalett med mönstrade tvärband över axlarna. Han läser med hjälp av en liten "pekpinne".

32

Foto. Alla på bilden står på en vit duk som är utlagd på marken. Bruden är klädd i vitt och bär en lång genomskinlig slöja som når ned till midjan. Brudgummen är klädd i en randig väst med vit skjorta med ljusa byxor. Han bär en vit kalott på huvudet. En äldre man som också bär vit kalott står bredvid dem.

33

Foto. En ung man som tittar ner. Han bär svart filthatt tillsammans med mörk rock och vit skjorta utan slips. Han bär glasögon och kort skägg. Hans hår är kortklippt sånär som på två mycket långa flätade tinningslockar som hänger ned över hans axlar.

34

Foto. En man blåser i ett långt spiralvridet horn. Han bär lång vit dräkt med vida ärmar och förgylld kalott. I bakgrunden skymtar en elektrisk sjuarmad ljusstake.

34

Foto. Två små flickor sitter på axlarna på två män. Flickorna är klädda i färglada kläder och bär små leksaksdiadem på huvudet (diadem är ett slags smycken som bärs över hjässan).

35

Teckning. Moses försöker se in i den brinnande busken. Han bär en kräkla i ena handen (en slags krok med långt skaft som användes för att fånga in får).

37

Foto. I förgrunden läser en man i en liten bok som han står och håller framför sig i morgonens första solstrålar. Hans huvud är täckt av en vit sjal och han bär en liten svart dosa över pannan.

Nedanförl honom skymtar en öppen plats framför en hög och kal mur. Platsen är full av människor som bär likadana sjalar. På en liten avgränsad gård står ett mindre antal personer som inte bär sådana sjalar.

38

Två kartor.

Första kartan: Städer i Nord och Sydamerika, Afrika och Europa.

- Nordamerika: Större städer i USA:s inre t.ex. Chicago och städer nära eller utmed östkusten som t.ex. Boston, New York och Philadelphia och större städer i sydöstra Kanada som t.ex. Montreal.
- Sydamerika: Rio de Janeiro, São Paulo och Buenos Aires.
- Casablanca i Marocko och Tunisiens huvudstad Tunis.
- Västeuropa: Paris och Marseille.
- Nordeuropa: St: Petersburg och Moskva.
- Flera städer i Central- och Östeuropa.
- Andra kartan: Staten Israel med städerna Tel Aviv och Jerusalem.

38

Svart-vitt foto. En man och en kvinna står sida vid sida på gatan i en större stad. Båda bär sexuddiga stjärnor av ljust tyg på rockuppslaget.

38

Foto. En öppen plats med kala lövträd och stadsbebyggelse i bakgrunden. En lång stenbänk är täckt av marschaller som brinner med ett varmt gulrött sken i vinterskymningen. En kvinna i förgrunden tänder ännu en marschall.

40

Foto. En man står vid en läspulpet med en stor sluttande bordsskiva som är täckt av en röd duk med guldfransar. Mannen tar bort ett skyddande tygfodral från en torarulle som ligger på pulpeten. Han bär en vit böneschal med svarta ränder över axlarna. Han har en liten kalott på huvudet och en liten svart kapsel över pannan.

41

Foto. Järnvägsspåren som leder fram till porten till koncentrations- och förintelseläger Auschwitz. Marken mellan spåren är täckt med kort med handskrivna texter. De stora portarna i bakgrunden kröns av ett stort vaktorn med spetsigt tak.

42

Foto. Pojkar som sitter vid läspulpet med stora uppslagna böcker. De har kort hår och bär svarta kalotter och vita eller ljusblå skjortor.

44

Foto. De hebreiska bokstäverna är skrivna i svart mot varmt gul bakgrund.

45

Foto. En man sitter lutad över en liten uppslagen bok. Hans huvud och axlar är täckta av en vit sjal. Han bär en liten svart kapsel över pannan. En svart rem är lindad runt hans vänstra arm och hand.

45

Foto. Ett bord som är dukat med stora vita flätade bröd, glas och en flaska med vin.

46

Den judiska berättelsen återgiven som en cykel där historien "börjar" med skapelsen, fortsätter med profeterna och når sitt slut med Messias ankomst.

Cykeln återges så här:

- Skapelsen - tidens början
- Ut ur paradiset
- Noa - förbund med alla
- Abraham
- Kanaan
- Isak

- Jakob "Israel"
- Egypten
- Moses förbund, Toran
- Kung David, Jerusalem, Templet
- Assyrisk-Babylonisk erövring. Babylonisk fångenskap.
- Templet byggs upp
- Templet förstörs
- Diasporan
- Messias tid: Frid och fred

46

Historisk tidslinje som omfattar 4000 år (från 2000-talet före vår tideräkning (f.v.t.) till nutid).

Händelser före/fram till vår tideräkning:

- 2000-175 (f.v.t.) - Nomader och stammar bosätter sig mellan Euftrat och Medelhavet.
- Ca 1200 - Mose
- 900-talet - Kung David
- Ca 960 - Första Templet
- 722 - Assyrier erövrar
- 586 - Babylonier erövrar
- Ca 515 - Andra Templet
- 169 - Greker erövrar
- 63 - Romare erövrar
- Händelser från och med/efter vår tideräknings början:
- År 132-135 Judiskt uppror. Templet förstörs. Judarna drivs bort
- Från slutet av 600-talet och framåt - Judar lever i arabiska kalifatet
- Från 1000-talet och fram till 1500-talet - Förföljelser i Europa
- 1682 - Judisk församling i New York
- Från 1800-talets mitt till 1920-talets början - Förföljelser i Ryssland
- Från slutet av 1800-talet - Sionism
- 1939-1945 - Förintelse
- 1948 - Staten Israel

49

Foto. Gatuscen i ett område med hus som bara har två eller tre våningar.

I förgrunden står några män och pratar med varandra. De är klädda i svarta kavajer och rockar med vit skjorta och svart slips och bär svarta hattar. Några av dem har långa skägg.

En liten flicka som står nära dem bär en blommig kalott över bakhuvudet.

50

Två foton.

Till vänster: Kvinnor klädda i sjalett handlar vid en disk med olika matvaror.

Till höger: Basar där affärer ligger utmed en smal gångväg som löper under breda stenvägar.

50

Foto. Klagomuren om kvällen. Några människor står eller sitter medan de ber vid den höga muren som ger ifrån sig ett varmt återsken från den elektriska belysningen.

I förgrunden står en äldre man iförd svarta kläder och bredbrättad hatt med platt kulle. Bredvid honom sitter en annan man i rullstol.

52

Foto. I förgrunden ligger två Torarullar på en stenbänk. Intill Torarullarna står en kvinna med slutna ögon. Hon är barhuvad och har långt hår som når ned över hennes axlar. Hon är insvept i en lång vit sjal som täcker hennes överkropp och armar. Bakom henne skymtar flera andra kvinnor som står med slutna ögon med ryggarna mot muren.

54

Stor väggmålning som föreställer en vit duva som flyger med en olivkvist i näbben. Duvan bär en skottsäker väst. Hårkorset från ett kikarsikte är "riktat" mot västen.

En kvinna som går längs med muren tittar på målningen.

58

Foto. En kvinna ber med knäppta händer och slutna ögon. Hon har ett svart kors målat på pannan. En hand med vit ärm rör vid hennes panna.

61

Foto. Några tonårsflickor går i procession på en liten somrig skogsväg. De är klädda i fotsida (långa) vita dräkter med långa armar. En av flickorna som går längst fram håller upp ett stort kors. Längst bak går en kvinna som är klädd i folkdräkt och en präst som är klädd i vitt.

62

Foto. Bord med adventsstake med tre tända ljus och ett fat där det ligger skivor med mjuk pepparkaka och lussekatter.

64

Foto. Några pojkar (som alla bär kalott) sitter på en stenbänk vid en stensockel. På sockeln står en stor sjuarmad ljusstake av gul metall i en glasmonter. I bakgrunden skymtar en hög stenmur.

65

Foto. Turister i en långsmal flodbåt där förskeppet (främre delen av båten) är prytt med ett högt kors. Sjöstränderna i bakgrunden är gröna med blommande ängar och enstaka träd och buskar. Längre bort tornar höga bergsområden upp sig.

66

Scen ur filmen. Simon hjälper Jesus med korset. De är omgivna av brutala romerska soldater klädda i rustning. Bortom soldaterna skymtar några män, kvinnor och barn. En av dessa män bär en hög huvudbonad som är krönt med höga "taggar".

67

Foto. En mycket trång stengång med stora nischer i väggarna. Gången är upplyst av flera lampor.

67

Foto. Blysigill som är prytt med två skäggprydda mansansikten. Ovanför ansiktet till vänster står initialerna "P.A", över ansiktet till höger står det istället "P.E".

68

Foto. Insidan på en jättelik byggnad. Ljusstrålar faller in i det väldiga rummet från rader med små fönster under höga takkupoler med mycket vackra utsmyckningar.

68

Foto. En nunna plockar vita vallmor i en rabatt. Hon är klädd i svart och bär en svart huva över huvudet. Under huvan bär hon ett vitt dok som täcker axlar och huvud.

69

Foto. De religiösa ledarna (som alla är män) står framför en arkad med valvbågar. Ovanför dem flyger en vit duva.

Den armeniske företrädaren är klädd i lång svart dräkt och toppig svart huva.

Anglikanen är iförd lång purpurfärgad dräkt och bär ett kors över bröstet.

Den ortodoxe ledaren är klädd helt i svart med fotsid dräkt och en platt huvudbonad med nedhängande tyg som täcker axlar och nacke. Han har långt vitt helskägg.

Den katolska kyrkans överhuvud påven är klädd helt i vitt med fotsid dräkt och vit kalott.

Den judiske företrädaren är iförd svart kostym med vit skjorta och slips och svart kalott.

Företrädaren för ifa är klädd i en lång ljus rutmönstrad dräkt och en huvudbonad i samma tyg.

Företrädaren för hinduerna är barhuvad och bär en lång orangefärgad mantel över en vit dräkt.

70

Foto. En ung kvinna med en stor ryggsäck. I händerna håller hon ett långt träskafat med ett snäckskal från en kammussla i änden. Hon bär ett andra, likadant snäckskal, i en rem kring halsen.

70

Foto. Staty i naturlig storlek som föreställer Petrus sittande på en snidad stol. Aposteln håller upp den högra handens pekfinger och långfinger. I den vänstra handen håller han en stor nyckel.

En besökare lägger sin högra hand på statyns högra fot.

71

Foto. Ett brudpar står inför altaret med ryggarna mot kameran.

Det stora altarskåpet framför dem är fyllt med nischer som innehåller statyer föreställande helgon och händelser av stor betydelse för kristendomen.

I mitten visas Jesus på korset med de två rövarna på ömse sidor och en folkskara vid korsets fot.

72

Världskarta. Kristendomens utbredning. Kristendomen omfattar större delen av jorden. Undantagen utgörs av:

- Västra, norra och delar av östra Afrika med ön Madagaskar.
- Bosnien och Albanien i sydöstra Europa (Balkan).
- Nästan hela Mellanöstern.
- Västra, östra och södra Asien (med undantag för Filippinerna).

73

De kristna kyrkorna visade som ett träd där den katolska kyrkan utgör "stammen".

Till vänster växer "grenen" med protestantiska kyrkor ut. Protestantismen förgrenar sig i Reformerta, Anglikanska och Lutherska kyrkor, samt Frikyrkor.

Till höger växer två grenar ut där de Ortodoxa kyrkorna utgör den nedre grenen.

Den övre grenen utgörs av de Orientaliska kyrkorna som förgrenar sig i den Assyriska, den Armeniska och den Koptiska kyrkan.

75

Handmålad illustration. Mitt i målningen är en rombformad ram infogad. Mitt i denna romb sitter Kristus med en uppslagen bok i knäet.

I rombens hörn är de fyra evangelisterna avbildade som lejon, örn, ox och ängel. De fyra evangelisterna har alla vingar och håller i var sin bok.

Utanför rombens sidor står fyra män i ett landskap med enstaka träd. De fyra männen tittar alla på Kristus.

78

Den kristna berättelsen som en cykel där historien "börjar" med skapelsen, fortsätter med profeterna och Jesus som Messias, och slutar med Jesus återkomst och evigt liv.

Cykeln återges så här:

- Skapelsen - tidens början
- Ut ur paradiset
- Noa
- Abraham
- Kanaan
- Isak
- Jakob
- Moses
- David
- Ängeln Gabriel kommer till Maria
- Jesus föds (Jesus är Messias)
- Jesus predikar, gör under. Dör och återuppstår.
- Jesus himmelfärd
- Pingst, Kyrkan föds
- Paulus och Petrus grundar församlingar
- Martyrer dödas p.g.a. sin tro
- Jesus återkommer
- Tidens slut
- Evigt liv: Nya himlar och ny jord

78

Historisk tidslinje som omfattar 2100 år (från 100-talet f.v.t. till nutid).

Händelser före/fram till vår tideräkning:

- År 63 (f.v.t.) - Romersk ockupation

Händelser från och med/efter vår tideräknings början:

- Åren 28-30 - Jesus predikar och korsfästs
- År 49 - Möte i Jerusalem
- 200-talet - Förföljelser av kristna
- 306-337 - Konstantin
- 325 - Kyrkomöte i Nicea
- 371 - Kristendomen blir Romarrikets religion
- 395 - Romarriket delas
- 400 - Nya Testamentet fastställs
- 633-641 - Arabisk erövring av Egypten och Syrien
- 768-814 Karl den Store
- Kring 900-talet - Norra delen av Europa kristnas
- 900-talet - Mission i Ryssland
- 1054 - Öst och västkyrkan bryter med varandra
- Från år 1096 till 1200-talet - Korståg
- 1187 - Jerusalem erövras av Saladin
- 1453 - Konstantinopel erövras
- 1517 - Martin Luther, Reformation
- 1560-talet - Européer till Nordamerika
- 1600-talet - Förföljda kristna till Nordamerika
- Från slutet av 1700-talet till nutid - Väckelserörelser
- 1900-talets slut till nutid - Ekumeniskt samarbete mellan kyrkor

80

Filmscen. Jesus vänder sig till en sjuk man som ligger på marken. Runt omkring står en stor folkskara.

81

Målning. Ett stort antal små mörka människosilhuetter går omkring i en stor öppen hand.

81

Schematisk modell.

- Gud är Fadern, Anden och Sonen.
- Fadern är Gud men inte Sonen eller Anden.
- Anden är Gud men inte Sonen eller Fadern.
- Sonen är Gud men inte Fadern eller Anden.

82

Foto. En präst ger en kvinna nattvarden genom att lägga en oblat (ett tunt ojäst bröd) i munnen på henne medan han håller en nattvardskalk (en slags förgylld bägare) i den andra handen. Kvinnan har täckt sitt huvud med en liten vit spetsduk.

82

Foto. En man och en präst sitter på var sin sida av en trävägg. De talar med varandra genom en liten lucka i väggen.

83

Medeltida väggmålning.

En ung man med åtsittande hosor (ett slags medeltida byxor/strumpor) och långa spetsiga skor klättrar upp för ett stort hjul till musik från en narr som spelar på trumma och flöjt.

En likadant klädd medelålders man sitter på krönet av hjulet. Han bär hatt och kråmar sig stolt.

En gammal man med tofflor på fötterna, mössa på huvudet och käpp i handen dras ned från hjulet av döden i gestalt av ett benrangel med tomma ögonhål och hål i magen.

84

Foto. Biskopen står vid ett av kyrkfönstren och läser högt ur en bok. Hon är barhuvad och bär en lång mörkblå dräkt med röda bårder.

De blivande prästerna står kring koret. De är klädda i långa vita dräkter.

En man som också är klädd helt i vitt står innanför koret och håller i en kräkla.

85

Karta över en del av sydligaste Nordamerika. Guatemala är det land som gränsar till Mexico i söder. Landet har kust mot Atlanten i norr och mot Stilla havet i söder. I södra delen av landet ligger huvudstaden Guatemala City och staden Santiago de Atitlán vid Atitlan-sjön.

85

Foto. Ett stort och svagt upplyst rum. En armlös träskulptur i naturlig storlek sitter på en karmstol.

Skulpturen har ett bistert uttryck och kisande ögon i det snidade ansiktet. En stor cigarr sticker ut ur munnen.

Den är klädd i tjocka lager av färgglada kläder och bär en stor rosa slips. På huvudet sitter två likadana bredbrättade hattar ovanpå varandra.

Framför skulpturen sitter en rund bricka där det ligger många sedlar.

En man sitter på en stol bredvid skulpturen.

I förgrunden står bord med blommor i vaser och tända ljus i glas.

I bakgrunden skymtar flera kvinnor och barn.

87

Foto. En grupp kvinnor står kring en stor säck som bär en logotyp med namnet "Hamco". Kvinnorna är klädda i långa färgglada dräkter och bär sandaler. De äldre kvinnorna har håret täckt.

Runt dem står ett slags stora trehjuliga cyklar för vuxna. En av kvinnorna sitter på en sådan cykel.

87

Foto. En kvinnlig socialarbetare sitter vid ett bord och samtalar med några personer som är klädda i ytterkläder.

89

Foto. En präst stänker vigvatten medan en stor skara anläggningsarbetare ser på. Arbetarna är klädda i vita skyddshjälmor och orangefärgade västar.

94

Foto. En ung man sitter lutad mot en förgylld pelare i en moské medan han läser i en bok. Golvet är täckt av "persiska mattor" med vackra mönster. Mannen sitter direkt på golvet i bara strumplästen.

95

Foto. Inne i moskén. Ett stort antal män sitter på knä under bönen. De är barhuvade och sitter i rader på det mattklädda golvet. I taket hänger stora kristallkronor.

96

Teckning. Brudparet sitter på ömse sidor om imamen medan han skriver ut kontraktet.

97

Foto. Ett pitabröd fylls med kebab.

97

Foto. Två unga kvinnor klädda i slöja sitter och skrattar tillsammans.

98

Foto. En familj ägnar sig åt en festmåltid. Maten har dukats fram på en röd duk som ligger på golvet. De två barnen och deras föräldrar sitter på golvet runt duken. Kvinnan bär slöja.

99

Teckning. En grottmyrning sedd inifrån grottan. En åsna står tjudrad i grottmyrningen. Jättelika lysande skrivtecken avtecknar sig mot den mörka natthimlen utanför.

100

Foto. I förgrunden håller en kvinna samman händerna i bön. Hon är helt klädd i vitt och bär en vit slöja över hjässan. Ett radband hänger mellan hennes händer. Längre bort sitter ett stort antal kvinnor som är likadant klädda i ett klippigt landskap. Några av dessa kvinnor är istället klädda helt i svart.

101

Foto. Ett högt portvalv leder in till en moské som är dekorerad med mycket vackra mönster mot blå botten. Ovanför porten höjer sig ett torn som är försett med en liten förgylld lökkupol ovanför en urtavla. På ömse sidor om tornet står två förgyllda minareter.

101

Karta över Afrika, Europa, Asien och Oceanien. Islam omfattar:

- Västra, norra, och centrala Afrika, samt delar av östra Afrika.
- Mellanöstern med Turkiet.
- Bosnien och Albanien i sydöstra Europa.
- Kaukasus, Centralasien, Pakistan, Bangladesh och Indonesien.

102

Den muslimska berättelsen återgiven som en cykel där historien "börjar" med skapelsen, fortsätter med Paradiset och profeterna fram till Muhammed och sedan fortsätter till Domens dag, för att till sist sluta med återkomst till Paradiset.

- Skapelsen - tidens början
- Paradiset
- Noa (Nuh)
- Abraham (Ibrahim) i Mecka
- Ismael
- Jesus (Isa), Evangeliet (Injil)
- Muhammed föds
- Kallelse - Koranen

- Hidjra - till Medina, år 1
- Mecka erövrar
- Muhammed till Jerusalem
- Muhammed dör - den siste profeten
- Domens dag (Mahdin återkommer)
- Paradiset

102

Historisk tidslinje där samtliga händelser utspelar sig efter vår tideräknings början.

- År 642 - Muhammed dör
- 661 - Ali mördas
- 680 - Husayn mördas i Karbala
- 644-750 Umayyaderna kalifer
- 750-1258 Abbasiderna kalifer
- 1187 Saladin erövrar Jerusalem
- 1500-1800-talet - Tre stora riken etableras: Det Osmanska riket, Safaviderna (i Iran), och Mogulriket (i Indien)
- 1800- och 1900-talet - Islam sprids i Afrika (söder om Sahara) och i Sydostasien
- Från 1900-talets andra hälft till nutid - Muslimer ökar i Europa och Nordamerika

104

Foto. Kaba utgörs av en liten svart fyrkantig byggnad som står mitt på en stor öppen plats omgiven av arkader (pelargångar).

Hela denna öppna plats är full av vitklädda pilgrimer som rör sig runt Kaba (Foto återger dem som en stor vit virvel). Bortom arkaderna tornar två höga minareter upp sig mot horisonten.

104

Foto taget snett uppifrån. Ett väldigt långsträckt gudstjänstrum under höga rundade valv som vilar på korta pelare. Hela golvet är täckt med långa rader av bedjande män som står på knä med ansiktet mot golvet.

105

Foto. Någon tvättar händer och fötter under en vattenkran som sitter i väggen. Fötterna tar stöd mot en liten stensockel under tvättningen (tvättningen).

105

Foto. Moské byggd i ljus gulaktig sten. Moskén har en hög takkupol som är täckt med mörk metall och en minaret.

107

Foto. En man sitter med en uppslagen bok framför sig. Han har kort helskägg och bär en vit turban. Han är klädd i en ljus grå dräkt över en vit skjorta.

109

Några mynt ligger i en öppen handflata.

110

Foto. Ett "hypermodernt" hotell tornar upp sig ovanför och bortom en moské och dess minaret. Hotellet (som är byggt i betong, stål och glas) kan liknas vid en upprättstående banan.

111

Foto. En rad med män ber i en moské. De står på knä med pannan mot det mattklädda golvet.

111

Foto. Burkar och vattenflaskor.

På en skylt står följande handskrivna text: Mesir macunu 10 lira.

På vattenflaskorna står det: Mecca zamzam.

112

Karta. Kosovo ligger omgivet av Serbien i norr och nordöst, Makedonien i sydöst och söder, Albanien i söder och sydväst och Montenegro i väster.

Huvudstaden Pristina ligger i östra delen av landet.

Staden Hani i Elezit ligger i sydöst nära gränsen till Makedonien.

113

Foto. I förgrunden står tre ungdomar (en kille och två tjejer). De är klädda i t-shirts och jackor. De är alla barhuvade.

I bakgrunden rör sig många sommarklädda människor längs en småstadsgata kantad av hus med tre eller två våningar.

115

Foto taget snett uppifrån. Dervischerna är män som bär höga cylinderformade hattar utan brätten och som är klädda i ett slags långa och vida kjolar som står ut åt sidorna när de roterar under sin dans.

115

Foto. Procession med svartklädda män i en modern storstad. I förgrunden rider en man som är klädd som en krigare från 600-talet på en vit häst. Han bär rustning med ringbrynja och hjälm. Han håller en grön fana i ena handen. Hans häst bär ett grönt schabrak och hans hjälm är prydd med en stor grön fjäderplym.

116

Foto. Uppslupna människor (de flesta ungdomar) applåderar sittande på ett murkrön under en svart natthimmel. Någon håller upp ett svart-vitt inramat foto av en man. Någon annan sprutar kolsyresnö över de församlade ur en burk. En tredje håller upp en fana med horisontella fält i blått, grönt och gult med ett rött tecken i mitten.

Längre bort vajar många fanor med en månskära och en stjärna på ett svart fält som kantas av två färgade fält: rött upptill och grönt nedtill.

De flesta av kvinnorna och flickorna på bilden bär slöja.

118

Foto. Ett ungt par. Han har kort hår och bär en uppknäppt jacka över en tröja med polokrage. Hon bär svart slöja som täcker hjässa och hals och en röd stickad jumper. Han håller sin hand om hennes axel. De ser på varandra med ett ömt leende.

118

Foto. Gina Dirawi är en ung kvinna med mörka ögon och långt blont hår.

123

Foto. En ung kvinna tittar in i kameran. Hon har långt mörkt hår som faller fritt över axlarna och bruna ögon. Hon är målad med vit färg i pannan. Ovanför näsryggen har hon målat en gul oval fläck som innehåller en röd punkt. Hon bär flera långa halsband med glaspärlor.

126

Foto. Brudparet, prästen och de anhöriga sitter utomhus i ett slags "paviljong" bestående av ett ramverk utan tak eller väggar och som är klätt med stora blomsterarrangemang.

Alla deltagarna sitter på ett slags låga stolar.

Prästen är klädd i vitt och har rakat huvud.

Bruden är klädd i sari (det traditionella indiska kvinnoplagget). Brudgummen bär turban och vita kläder. Båda bär ett slags långa girlander kring halsen.

De övriga deltagarna är klädda på liknande sätt men bär inga girlander.

Bakgrunden utgörs av lummiga lövträd som bildar en tät fond med sitt lövverk.

127

Teckning. Ett litet altare står framför en utsmyckad gudabild. En man står på knä och svänger ett rökelsekar som undertill är försett med en klocka framför altaret. En kvinna och två barn sitter bredvid på golvet.

127

Foto. En rund bricka där det står små skålar med mat och en hög med orangeröda blommor.

128

Foto. En kvinna som har målat en liten mörk punkt ovanför näsroten.

130

Foto. Ett tåg som är så överfullt att många passagerare tvingas stå och hålla sig fast med kroppen utanför dörröppningarna.

131

Foto. En man går och skjuter en slags stor skottkärra fullastad med sopor framför sig. En kvinna som går förbi håller för näsan.

132

Sedel med Mahatma Gandhis porträtt. Porträttet visar en äldre skallig man med grå mustasch och runda stålbågade glasögon.

133

Karta över Indien och Nepal. På kartan är följande städer i norra delen av Indien utmärkta: Ahmadabad, Jaipur, New Dehli, Kanpur, Lucknow, Calcutta.

Dessutom är staden Mumbai (Bombay) i sydvästra Indien utmärkt med rött.

133

Foto. Väggmålning som föreställer en äldre man med kal hjässa, långt hår och helskägg som har en stor röd fläck på sin panna.

En annan intilliggande bild föreställer ett kvinnoansikte i silhuett. Kvinnan bär en huvudbonad i form av en fågel och har en fågelteckning på kinden.

133

Foto. Vy längs flodstranden. Den branta stranden är tätt bebyggd. Stora bryggor med många båtar sträcker sig ut i vattnet.

I förgrunden trängs en stor folkskara på en bred trappa som leder ned till vattnet.

Några av människorna på trappan skyddar sig mot solen med hjälp av stora parasoller.

134

Schematisk teckning där den hinduiska berättelsen återges som en spiral där varje "varv" utgör en skapelse följt av undergång som i sin tur följs av ny skapelse o.s.v.

134

Historisk tidslinje som omfattar 4000 år (från år 2000 f.v.t. till nutid).

Händelser före/fram till vår tideräkning:

- 3000-1750 (f.v.t.) - Induskulturen
- 1750-900 - Indo-arisk folkvandring
- 1500-talet - Kastsystemet införs
- 1000-talet - Vedaskrifterna
- 900-300 - Upanishaderna
- 560-480 - Buddha
- 562 - 490 - Mahavira (Jainismen)
- 327-326 - Alexander den store invaderar

Händelser från och med/efter vår tideräknings början:

- Tiden kring Kristi födelse - Ramayana Mahabharata
- 275-550 - Guptariket
- Först hälften av 1000-talet - Muslimska folk invaderar
- 1206-1526 - Dehli-sultanatet (muslimskt rike), Mogulriket
- 1469-1539 - Guru Nanah (sikhismen)
- 1460-1524 - Vasco da Gama
- 1675-1708 - Gobind Singh, siste gurun
- Från slutet av 1700-talet till början av 1800-talet - Brittisk koloni
- Gandhi (1869-1948)
- Indien självständigt 1947
- 2000-talet - Fler hinduer i Norden och Europa

137

Teckning. Uppslagen laptop som visar en teckning för barn som föreställer guden Ganesha (som har elefanthuvud).

139

Foto. En kvinna tömmer en liten tekanna av mässing i Ganges.

139

Foto. En del av templets yttervägg. Väggen är indelad i nischer som är fullsatta med målade skulpturer som föreställer människor och gudar. Statyerna (som är tämligen "realistiska") sitter och står på nischerna som om de vore verkliga människor. En del är ytterst lättklädda, andra är iförda praktfulla kläder och förgyllda huvudbonader. De har olika hudfärg som skärt, blått och grönt.

140

Gudabild. Vishnu har blåaktig hud och långt svart hår som når ned över hans axlar. Han bär flera långa halsband med guld och ädelstenar och en toppig guldkrona på huvudet. I sina fyra händer håller han en lotusblomma, en gyllene stridsklubba, en chakram (ett kastvapen i form av en tunn och rund metallcirkel) och en snäcka. Hans krona är prydd av en påfågelfjäder. Han sitter under en baldakin som bildas av fem kobror (glasögonormar).

141

Foto. En man med stort yvigt helskägg målar tre röda streck tvärs över sin panna.

141

Foto. En liten pojke tillber en liten gudastaty som föreställer Ganesha (guden med elefanthuvud).

142

Svartvitt foto. Maharishnu tillsammans med medlemmarna i the Beatles.

143

Foto. En kvinna sitter med korslagda ben med ryggen vänd mot ett altare. Hennes händer är öppna, hennes ögon slutna. Kring halsen bär hon en lång skär scarf. På altaret ligger en kudde och några blommor framför ett målat porträtt av en person som sitter med korslagda ben (ansiktet har inte kommit med på bilden).

144

Foto. Ett kostall där golvet är täckt med halm. En man iförd tröja och långa vita byxor lutar sig över en liggande ko. Han håller i en liten rund bricka där det ligger rökelse och små skålar.

Kon bär en krans av blommor och blad kring halsen. Framför kon ligger några blommor utströdda i halmen.

145

Foto. En sikhisk man sitter och studerar några papper på ett bibliotek. Han bär en svart turban över håret.

146

Tre fotografier visar

1. Hur en elefant går längs en bred befästningsmur som är byggd på en brant slänt.
2. Flera elefanter står på ett litet torg. Två turister rider på en av elefanterna. I bakgrunden skymtar branta bergssidor.
3. Två elefanter passerar genom en hög port i en mur. Den turbanklädde elefantföraren sitter på djurets nacke.

148

Foto. Män och kvinnor som sitter vid datorterminaler i ett stort konferensrum.

149

Annons i en tidning som ringats in med kulspetspenna. Så här står det i annonsen:

Mumbai based parents, Only child Feb 79 / 5'10" BE IT Works with MNC seeks Match from well Educated Girl of respectable family. We are Kayast but Liberal horoscope. Caste No Bar Ph: 27535097, 9819173079.

154

Foto. En ung buddhistmunk är försänkt i bön. Han böjer lätt på sitt slätrakade huvud och blundar medan han vilar pekfingret på sina hopförda händer längs näsryggen. Han är klädd i brandrött.

155

Dharman Ödman fotograferad framför ett altare med en Buddhastaty. Han har rakat huvud och ett kort skägg. Han är klädd i en svart dräkt med V-formad krage. En vit skjorta skymtar i kragens öppning.

156

Foto. En vitklädd ung brud låter sina behandskade händer hållas av en buddhistmunk. I bakgrunden skymtar en lång kö av vitklädda kvinnor och män iförda mörka kostymer framför ett traditionellt tempel.

157

Foto. En svartklädd buddhistmunk ber inför en liten Buddhastaty som håller i ett brett ljus.

158

Foto. Våldiga färgglada drakar avtecknar sig mot en svart natthimmel. Små upprättstående skulpturer som föreställer människor "rider" på drakarnas ryggar.

160

Foto. En trappa kantad av lövträd leder uppför en brant sluttning. I förgrunden kantas trappan av en port med två stora förgyllda Buddhastatyer.

Många besökare vandrar upp- och nedför trappan.

161

Karta. Södra och östra Asien. Buddhismen är framförallt utbredd i följande områden:

- Sri Lanka (sydost om Indien)
- Indokina (Thailand, Burma, Kambodja, Vietnam och Laos)
- Nepal
- Bhutan
- Taiwan
- Kina
- Mongoliet
- Korea
- Japan

162

Foto. Vitklädda kvinnor tänder ljus framför ett blomsterprytt altare där det står en liten Buddhastaty i gul metall. Nedanför statyn står en bronsbyst som föreställer en glasögonprydd man. En blomstergirland hänger kring bystens hals.

162

Foto. Jättelikt tempel med guldfärgade väggar och torn. Templets/stupans centrala del utgörs av en väldig förgylld lökformad kupol som glänser i solen.

I förgrunden passerar många besökare som är på väg till templet.

164

Två foton.

I det första fotot arbetar munken med att skapa ett mycket komplicerat och vackert mönster.

I det andra fotot förstör han mönstret genom att med handen vispa runt sanden och riskornen som bildade mönstret.

165

Foto. Lotusblomman är en stor blomma med ceriserosa kronblad och gula ståndare som växer på vattenytan på samma sätt som en näckros.

167

Foto. Mycket unga buddhistmunkar går genom en stor folksamling medan de håller stora "tiggarskålar" framför sig. De kringstående fyller skålarna med olika gåvor.

168

Foto. Glada pojkar sparkar boll på en gräsklädd gård omgiven av murar. Pojkarna har rakade huvuden och är klädda i rött. I bakgrunden hänger röda och orangefärgade klädesplagg på en tvättlina.

168

Foto. Pojkar med rakade huvuden sitter på golvet med korslagda ben och läser från buntar med avlånga pappersremsor. Pojkarna är klädda i vinrött.

169

Foto. En sal som är svagt upplyst av några solstrålar från ett högt beläget fönster. Längs en vägg står flera långa hyllor som är täckta med skålar som innehåller tända ljuslågor.

En ung munk håller i en bunt med rökelsestickor medan han tänder en av stickorna på en ljuslåga.

170

Teckningar som föreställer en mandala och ett hjul med åtta ekrar.

170

Tidslinje. Buddhas liv och utveckling.

Alla händelserna inträffar före vår tideräkning (f.v.t.).

- 560 (f.v.t) - Prins Siddharta Gautama föds.
- Fram till 540-talet - Lever i överflöd.
- Kring 540 - Möter lidande, sjukdom och död.
- 521 - Tiggarmantel. Asket, fasta, yoga.
- 515 - Siddharta väljer medelvägen.
- 515-514 - Mediterar.
- 514 - Insikt om lidandet och befrielsen. Blir Buddha.
- 514 - 480 - Buddha undervisar.
- 480 - Buddha går in i nirvana.

170

Historisk tidslinje som omfattar 2500 år (från år 500 f.v.t. till nutid).

Händelser före/fram till vår tideräkning:

- 560-480 (f.v.t.) - Siddharta Gautama
- 200-talet - Ashoka regerar, Buddhism till Sri Lanka
- År 29 - Tripitaka börjar skrivas ned

Händelser från och med/efter vår tideräknings början:

- 100-300 - Mahayana-buddhism utvandrar
- 300-400 - Centralasien, Kina, Korea, Japan
- 700-talet - Tibet
- Början på 1200-talet - Muslimer i Norra Indien, Zen i Japan
- Kring 1500 - Theravada-buddhism i Burma
- Slutet på 1800-talet - Tripitaka översätts till engelska

172

Målning. Kong Fuzi sitter på en stor trästol som nedtill är försedd med ett brett fotstöd. Han är klädd i en lång fotsid dräkt och bär en röd mantel över axlarna. Han har ett tunt och långt helskägg och bär en hög huvudbonad utan brätte. I sina händer håller han ett hoprullat dokument.

173

Foto taget snett uppifrån. Tempel med flera våningar byggt på krönet av en mycket hög, smal och brant bergsrygg med en svindlande utsikt över ett platt landskap med åkrar.

174

Foto. Toriiport med ett shintotempel i bakgrunden. Toriiportar består av en slags stor fristående portal (som en "port" utan väggar).

Porten på bilden är målad i rött och svart. Mitt under porten står ett litet spjälstaket som är målat i samma färger.

En bred trappa leder upp till templet i bakgrunden.

175

Foto. Ett stort förgyllt altare bärs som en bärstol av ett stort antal kvinnor och män. "Bärarna" är alla likadant klädda i vit och blåmönstrade tröjor där mönstret utgörs av hoplänkade blå svastikor (hakkors) på vit botten.

I bakgrunden skimtar modern bebyggelse med höghus.

175

Foto. Trädgård som bara består av grå stenar omgivna av grå sand.

Sanden i "trädgården" är omsorgsfullt krattad till fina parallella linjer som bildar ringar kring de utlagda stenarna. Hela kompositionen ger ett mycket lugnt och harmoniskt intryck.

176

Karta över en del av södra Asien. Myanmar (Burma) med staden Rangoon är omgivet av länderna Indien, Nepal, Bangladesh och Bhutan i väster och Laos och Thailand i öster. I söder har landet kust mot Bengaliska viken.

176

Foto. En leende Aung San Suu Kyi som står och håller i en stor blombukett. Hon är omgiven av många människor. Någon fotograferar händelsen.

177

Foto. Stadsgata som leder till en pagod. Pagoden har ett högt avsmalnande torn kantat av avsatser över en stor port i mitten. På ömse sidor har byggnaden två flyglar utformade som stora fantasidjur med öppna käftar. Hela pagoden är rikligt dekorerad med förgyllning.

En lång procession av buddhistmunkar som kommer ut ur porten fortsätter nedför gatan.

Munkarna har alla rakade huvuden och är klädda i brunrött.

179

Foto. Stor tempelbyggnad med många våningar byggd på en bergsslänt. I bakgrunden tornar höga bergskedjor upp sig.

179

Foto. Dalai lama hälsar genom att böja lätt på huvudet samtidigt som han håller samman händerna framför ansiktet.

Han bär glasögon och har rakat huvud. Han är klädd i orange och rött.

179

Foto. Buddhistmunkar med olika musikinstrument omger en liten pojke som är klädd i en lång gul dräkt med rött skärp och en toppig gul mössa med upprättstående öronlappar.

En munk håller ett orangefärgat parasoll över pojken.

I bakgrunden följs de av flera kostymklädda män.